

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ
Third Semester M.Com. (Core Course)
સંશોધન પદ્ધતિ (Research Methodology)

યુનિટ	વિષયવસ્તુના મુદ્દા
1.	ધંધાકીય સંશોધનનો પરિચય
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - લક્ષણો - સારા સંશોધનના લક્ષણો - વાણિજ્ય અને વ્યવસ્થાપનમાં સંશોધનનાં પ્રકારો <ul style="list-style-type: none"> • મૂળભૂત સંશોધન • પ્રાયોજિત સંશોધન • ક્રિયા સંશોધન • પ્રાયોગિક સંશોધન • વર્ણાત્મક સંશોધન • વિશ્લેષણાત્મક સંશોધન - Ex Defecto સંશોધન
2.	સંશોધનની પ્રક્રિયા
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - સંશોધન પ્રક્રિયાનો આલેખ - સંશોધન પ્રક્રિયાના તબક્કાઓ <ul style="list-style-type: none"> ○ સમસ્યાની ઓળખ અને પસંદગી ○ સાહિત્યનું પરામર્શન ○ હેતુ અને અભ્યાસલક્ષી પ્રશ્નો અને પૂર્વધારણા ○ ચલિતની ઓળખ ○ સંશોધનની પદ્ધતિ ○ વસ્તી સંખ્યા અને નમૂનો શોધવાની પ્રક્રિયા ○ સાધનની પસંદગી ○ માહિતી એકત્રીકરણ ○ માહિતી પૃથકરણ અને આંકડાકીય પદ્ધતિઓ ○ પરિણામનો ખુલાસો ○ સંશોધન અહેવાલનું લખાણ

3.	સંશોધન સમસ્યાનું બંધારણ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - સંશોધન શીર્ષકની રચના - સાહિત્ય સમીક્ષા - સંશોધન યોજનાનું નિર્માણ - માહિતીના સ્ત્રોત
4.	પ્રાથમિક માહિતીનું એકત્રીકરણ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - ફાયદા/મર્યાદા - ઉપયોગિતા/ મહત્વ - પ્રાથમિક માહિતીના સ્ત્રોત - નમૂના/નદિરશ પસંદગીની પ્રયુક્તિઓ અને ઉપકરણો - પ્રાથમિક માહિતીનું એકત્રીકરણ : પ્રશ્નાવલી - પ્રાથમિક માહિતીનું એકત્રીકરણ : અવલોકન, મુલાકાત - માહિતી સંશ્લેષણ અને નમૂનાના કદનું નિર્ધારણ
5.	ગૌણ માહિતીના સ્ત્રોત
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - લક્ષણો - ફાયદા/મર્યાદા - ઉપયોગિતા/મહત્વ - ગૌણ માહિતીના સ્ત્રોત - ગૌણ માહિતીનું એકત્રીકરણ - ગૌણ માહિતીનું અવલોકન - ગૌણ માહિતીનું વિશ્લેષણ
6.	નમુનાની પદ્ધતિ (Sampling Method)
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - સારા નમુનાના લક્ષણો - નમુનાની પદ્ધતિ - સંભાવના પદ્ધતિ - બિન સંભાવના પદ્ધતિ - બિન સંભાવના પદ્ધતિના પ્રકાર

7.	માહિતી વિશ્લેષણ માટેની આંકડાશાસ્ત્રીય પ્રયુક્તિઓ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - માહિતીનું વર્ણનાત્મક પૃથક્કરણ (?) - એકચલીય આંકડાશાસ્ત્રીય પૃથક્કરણ (મોટું જૂથ) - એકચલીય આંકડાશાસ્ત્રીય પૃથક્કરણ (નાનું જૂથ) - દ્વિચલ આંકડાશાસ્ત્રીય પૃથક્કરણ : બે ચલો વચ્ચેનો તફાવત. - દ્વિચલ આંકડાશાસ્ત્રીય પૃથક્કરણ : સહસંબંધ અને નિયત સંબંધ
8.	સંશોધન સમસ્યાનું નિધારણ/ સંશોધન સમસ્યાની ઓળખ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - સંશોધન સમસ્યાની પદ્ધતિ - કાઇ વર્ગ કસોટી - અપરાચલીય કસોટીઓ - તારણોની રજૂઆત અને અહેવાલ લેખન
9.	નોન-પેરામેટ્રિક પદ્ધતિ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - Sign Test - Runs test - Mann Whitney U Test - Wilcoxon Signed Rank Test - Kruskal – Wallis Test
10.	બહુવૈકલ્પિક પ્રત્યાગમનનો નમૂનો
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - મોડેલની સંક્ષિપ્ત વ્યાખ્યા - મૂળભૂત પ્રત્યાગમનનો નમૂનો - નમૂનાની ગ્રાફિકલ અવધારણા - ઉદાહરણ - દાખલાઓ
11.	ANOVA (Analysis of Variances)
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - ANOVA ની ગણતરી અને સિદ્ધાંત - નમૂનો, પરિબલ અને રૂપરેખા - ટુ વે ANOVA (Two – Ways ANOVA) - ઉદાહરણ

12.	પરિબળનું વિશ્લેષણ (Factor Analysis)
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - પરિબળના પ્રકાર - ચલિત પરિબળ - પરિબળ વિશ્લેષણના સિદ્ધાંત - પરિબળ વિશ્લેષણની તપાસ
13.	ભેદભાવ વિશ્લેષણ (Discriminant Analysis)
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - ભેદભાવના પ્રકાર - ચલિત પરિબળ - ભેદભાવ વિશ્લેષણના સિદ્ધાંત - ભેદભાવ વિશ્લેષણની તપાસ
14.	સંશોધન અહેવાલનું લેખન
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - ઉદ્દેશ્ય/ હેતુ - સારા સંશોધનના અહેવાલના લક્ષણો - અહેવાલ લેખનના સમયે ધ્યાનમાં લેવા જેવી બાબતો - સંશોધન અહેવાલના પ્રકરણો કે વિભાગો